

Reglemente för Frivilliga Brandcorpsen i Carlstad

1848

Frivilliga Brandcorpsen erkänner intet annat Överbefäl, än den Befälhavande, vilken efter Kongl. Maj:ts Någia Brandordning vid eldsvådor äger högsta befälet.

1 Art.

Organisationen

§ 1

Frivilliga Brandcorpsen, vilken, jämte dess befäl och beställningspersoner består av högst 130 tjänstgörande ledamöter, fördelas uti tvenne avdelningar, nämligen

Släckningscorpsen,

Utgörande 100 man, fördelade uti 3:ne sprutlag med en förste och en andre brandmästare såsom befäl, 6 rotmästare, 3 ordningsmän, 2 standarförare och 7 strålmästare såsom beställningspersoner, samt

Bärgningscorpsen,

Utgörande 30 man, med en förste och en andra bärgningsmästare såsom befäl, 2 rotmästare, 1 ordningsman och 2 tygmästare såsom beställningspersoner

2 Art

Dessa corpsers allmänna ändamål:

§ 2

Släckningscorpsens, att servera de till corpsen hörande sprutor och sålunda endast befatta sig med att genom dessa redskaps koncentrerade verkan släcka uppkommen vådeld inom staden.

§ 3

Bärgningscorpsens; att, med handhavande av alla annan släcknings- och bärgningsredskap, undan elden rädda i våda varande människor; att röja rum för sprutornas tjänligaste placering och verkan; att genom brandsegels uppsättande, rivning och undanskaffande av hus och plank, samt andra lämpliga åtgärder, hindra eldens spridande, att så mycket därutöver kan medhinnas bärga gods och ställa detsamma i säkerhet, samt att, i lyckligare händelser, då fara för eldens spridande ej mera är för handen, med släckningscorpsen, till gemensamt biträde, sig förena

3 Art

Befällets skyldigheter

§ 4

Förste brandmästaren, som är brandcorpsens gemensamma och släckningscorpsens särskilda befälhavare, åligger: att leda corpsens arbeten, så väl under förefallande eldsvådor, som eljest; att tillse det corpsens sprutor med deras tillbehör ständigt äro i brukbart skick och behörig ordning, hålla komplett förteckning däröver, samt utan dröjsmål låta reparera det bristfälliga; att, genom anställande exercis, corpsen på bästa sätt inöva, samt slutligen att föra ordet uti direktions- och allmänna sammankomsterna.

§ 5

Andre brandmästaren åligger, att biträda förste brandmästaren, och, uti dess frånvaro, utföra vad denne i allmänhet har att iakttaga

§ 6

Förste bärgningsmästaren, som är bärgningscorpsens särskilda befälhavare, åligger; att undervisa och inöva sin corps uti alla de arbeten, som vid eldsvådor höra till dess funktion, att hålla komplett förteckning över bärgningscorpsens materialier och redskaper, de samma på bästa sätt vårda och efterse, samt utan dröjsmål låta reparera vad bristfälligt är, på det allt städse må finnas i gott och brukbart skick

§ 7

Andre bärgningsmästaren åligger att biträda förste bärgningsmästaren, och, uti dess frånvaro, utföra vad denne i allmänhet har att iakttaga.

4 Art

Beställningspersonernas skyldigheter: Släckningscorpens åligganden:

§ 8

Förste rotmästaren vid varje spruta åligger, att sorgfälligt vårda den spruta med tillbehöv, som blivit honom anförtrodd, samt att så väl hålla en alltid komplett förteckning över de personer, som därvid äro inrullerade, som att dem behövligen inöva, att hålla fullständig inventarielista sprutans attiraljer, samt vid varje års slut inventera och till sekreteraren avlämna komplett förteckning, för att bifogas årets räkenskaper

§9

Andre rotmästaren vid varje spruta åligger, att biträda förste rotmästaren som är hans förman, samt, i dess frånvaro, fullgöra vad denne åligger.

§ 10

Strålmästarna vid varje spruta biträda varandra, att med mod och ihärdighet närma sig elden, rikta vattenstrålen dit bästa verkan därav kan åstadkommas, varvid det brandmästaren eller rotmästarens föreskrifter gälla till efterrättelse.

§ 11

Förste och andre ordningsmännen åligga, att, vid eldsvåda, genast skynda direkt till elden och där gemensamt hålla ordning ibland vattenkörare och annat arbetsfolk; tillse att inga sysslolösa personer hindra arbetet, anskaffa varmt vatten, då sprutor frysa, att anteckna de vattenkörare, vilka såsom de första, åtnjuta premier, jämte de Corpens ledamöter som sent ankomma, vilket allt till förste brandmästaren inrapporteras; ävensom att efterhöra om någon av dem som åtagit sig vattenkörningen, av en eller annan orsak ej längre kunna vidhålla denna befattning, och då någon avgår, anskaffa annan vattenkörare i stället, på det alltid 12 vattenkörare må vara att påräkna.

§ 12

Tredje ordningsmannen åligger att, vid yppande eldsvåda, genast skynda direkt till det vådelden närmast belägna vattenställe, anskaffa arbetsfolk till ifyllning av vatten, hålla reda och ordning bland vattenkörarna och arbetsfolket vid hämtningsstället, samt om vintertid, då så nödigt anses, låta upphugga flera vattenvakar.

§ 13

Förste standarföraren, som hemma hos sig förvarar Corpens gemensamma standar, bör vara den förste på platsen vid eldsvådor, och där med standaret intaga den punkt, som han, efter skedd undersökning, finner vara farligast och för Corpens arbeten lämpligast. Tills högre befäl ankommer, meddelar han tjänliga instruktioner till de närvarande.

§ 14

Andre standarföraren som skall bebo samma hus, som dess förman, förste standarföraren, iakttagert vid dennes frånvaro, dess skyldigheter.

Bärgningscorpens åligganden:

§ 15

Förste och andre rotmästaren erhålla tills vidare för varje eldsläckningstillfälle, av då tjänstgörande bärgningsmästaren genast underrättelse därom, huruvida det dem tilldelade manskap skall tjänstgöra på en eller tvenne avdelningar, i vilket förra fallet, förste rotmästaren förer underbefälet för hela bärgningscorpens, och i det senare, varje rotmästare för sin avdelning.

§ 16

Ordningsmannen åligger huvudsakligen tillse, att av bärgat gods ingenting förstöres eller förkommer, samt därjämte anteckna om något otillbörligen inträffar, och sådant genast till bärgningsmästaren rapportera.

§ 17

Förste och andre tygmästare hålla vakt ved bärgningscorpens tross, och få, under pågående eldsvåda, icke vika därifrån, så framt vederbörande befälhavare det icke anbefaller, tillse, att vad som av redskaper utlevereras, behörigen återlämnas, och det bristande anmärka, samt att därjämte verkställa de provisoriska reparationer å brandredskapen, som, under pågående eldsvåda äro möjliga att verkställa.

Två sidor fattas i originalet – här återges därför text från 1839:s upplaga

5 Art
Direktionen

§ 18

Dess ledamöter utgöres av förste och andre brandmästarna, förste och andre bärgningsmästarna, 2 rotmästare ur släckningscorpsen och en rotmästare ur bärgningscorpsen, tillsammans 7 personer, av vilka förste brandmästaren är ordförande, andre brandmästaren vice ordförande och förste bärgningsmästaren, så vitt möjligt är, även sekreterare och räkenskapsförare.

§ 19

Minst 4 ledamöter erfordras, för att kunna företaga något överläggningsärende till avgörande. Alla ärenden avgöras enligt flesta rösterna. Äro rösterna jämt fördelade, äger ordföranden avgörande röst.

§ 20

Direktionens ordförande, eller den hans ställe företräder, äger rättighet sammankalla direktionen eller hela Corpsen, så ofta han det nödigt finner, så väl för överläggningar och beslut, som övningar i Corpsens arbeten

§ 21

Direktionen åligger, att till någon dag inom första veckan av januari månad varje år, sammankalla hela Corpsen och då avlämna så väl en kort berättelse över det föregående årets arbeten, som en redovisning för Corpsens medel, varefter revisorerna avgiva sin berättelse och decharge meddelas redogöraren. Sedan detta blivit verkställt, företages nytt val genom slutna sedlar per capita, till så väl befäl som beställningspersoner och övriga ledamöter i direktionen; dock skola, sedan förste brandmästaren och förste bärgningsmästaren först i ordningen blivit utsedda, dessa var för sin corps, föreslå de ledamöter till övriga befälet och beställningspersonerna, som de skickligast anse. Tvenne revisorer utses därefter för granskning av löpande årets räkenskaper.

§ 22

Direktionen bör till hedersledamöter utom Corpsen, föreslå sådana medborgare, som genom meddelande råd och upplysningar kunna bliva Corpsen nyttiga och nitälsta (?) för dess förkovran.

§ 23

Vill Corpsen till sekreterare och räkenskapsförare utvälja någon annan än förste bärgningsmästaren, är sådant öppet. Avsäger sig förste bärgningsmästaren detta särskilda bestyr, inväljer Corpen till sekreterare och räkenskapsförare annan person, vilken åligger, att hos sig värda Corpsens alla handlingar och räkenskaper, tillhandahålla alltid kompletta förteckningar, så väl över Corpsens samtliga ledamöter, som all eldsläckningsmateriel, samt ställa vederhäftig borgen både för det kapital, han omhänderhar och den laga ränta på liggande medel, varmed han är skyldig föröka kapitalet. De utbetalningar, som icke äro av direktionen anordnade, kunna ej godkännas.

6 Art,
Särskilda staganden

§ 24

Vid all eldsläckning är den person båda Corpsens högste befälhavare, som enligt § 12 av Kungl. Maj:ts Nådiga brandordning för Carlstad Stad den 27 juni 1827 sådant tillkommer.

§ 25

Alla brandmästare, bärgningsmästare och rotmästare, skola vara försedda med särskilda nycklar till Corpsens sprut- och tyghus; och bör sålunda vara de första, som vid eldfara där inställa sig, medförande alla, om nattetid, antänd lykta. Skulle någon av Corpsens övriga ledamöter först dit anlända, är han skyldig att genom ilbud förste brand- och bärgningsmästarna genast om faran underrätta.

§ 26

Vilken av Corpsens ledamöter, som vid given eldfara först inträffar vid de tvenne kanoner, med vilka särskild brandsignal gives, vare skyldig att dem båda, en i sänder, genast avlossa, då, om sådant icke redan skett, alla Corpsens ledamöter, med undantag av ordningsmännen och standarförarna, skyndsammast och utan onödiga omvägar, begiva sig direkt till spruthuset, för att där emottaga och fortskaffa eldsläckningsverktygen.

§ 27

Varje ledamot av frivilliga brandcorpsen bekostar sig själv brandhatt och övrig beklädnad samt brandtecken efter den modell, som hos direktionen är att tillgå; dock skall det åligga förste brandmästaren och förste bärgningsmästaren att, var inom sin Corps, inmönstra och godkänna dessa persedlar. Färgen på brandtecknet bliver för släckningscorpsen röd och bärgningscorpsen grön. Vid varje tillfälle, då brandcorpsen är samlad till övning eller eldsläckning, må ingen ledamot visa sig utan denna dräkt.

§ 28

Då någon av brandcorpsens ledamöter avflyttar från staden, eller eljest skulle skilja sig från Corpsen, vare han pliktig, att sina munderingspersedlar till befälhavaren hembjuda, vilken tillkallar tvenne direktionsledamöter, som bestämma dess värde.

§ 29

För materialens underhåll erlägges uti varje års Persmässomarknad av ledamöterna en frivillig avgift, som av sekreteraren uppbäres och redovisas.

§ 30

För det första vattenkar eller annat kärl, innehållande minst 30 kannor vatten, som under eldsvåda levereras till Corpsens sprutor, meddelar Corpsen ett premium av Rdr Bco 3, För det andra i ordningen 2 Rdr Bco och för det tredje i ordningen 1 Rdr Bco, vilka medel, på grund av ordningsmännens anvisningar, af Corpsens kassa utbetalas.

§ 31

Motioner om ändringar och tillägg till dessa ordningsregler, ingivas till direktionen. Äro de av större vikt, höres däröver ofördröjligen alla brandcorpsens ledamöter, som desamma på vanligt sätt genom omröstning gilla eller avslå.

§ 32

Då ändamålet med brandcorpsens organisation är, att frivilligt gagna, och sådant icke utan skyndsamhet, ordning och tillbörlig lydnad för befälet kan ernås, så komma inga viten för inträffade förseelser, att äga rum; men däremot anses varje ledamot, som icke genast efterkommer befälets bud, själv hava uteslutit sig från allt vidare deltagande i Corpsens arbeten, sedan likväl Corpsens mening däröver förut blivit inhämtat

§ 33

Slutligen vill Corpsen vara betänkt därpå, att, medelst tillvägbringande av frivilliga sammanskotter, räcka en hjälpsam hand åt sådana fattiga brandskadade, som för tillfället sakna hus och bröd.

Carlstad den 1 december 1847.

Frivilliga Brandcorpsen

Avskrift gjord av Värmlands Brandhistoriska Klubb efter original vars äldre bokstäver och meningsbyggnad i vissa avsnitt varit svår att tolka. Januari 2012. Kopia av original är framtaget av Karlstads kommunarkiv.